

О. А. Гарасюк, канд. екон. наук, доц., О. Ю. Шостак,
Криворізький технічний університет

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ В БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасних умовах економічний розвиток характеризується виникненням кризових явищ у діяльності суб'єктів господарювання.

Від цих криз страждають насамперед клієнти банків, які позбавляються частини своїх коштів. У цілому криза – це крайнє загострення протиріч у банках, що ставить під сумнів стабільність і надійність банківської системи.

Сучасна наука вважає, що можна передбачити, підготуватися і керувати кризою за допомогою особливих методів, моделей і концепцій антикризового менеджменту. Тому необхідним є впровадження механізму антикризового управління не тільки на макрорівні, але і в окремих банківських установах, оскільки банківський сектор є одним з найвагоміших елементів фінансової системи, за допомогою якої функціонує економіка.

Питаннями впровадження системи антикризового менеджменту займалися вітчизняні і закордонні вчені. Серед них виділяють таких авторів, як І. Бланк, О. Скібіцький, А. Грязнова, І. Кравченко, Н. Літвін, І. Макаренко, О. Назарова, Р. Павлов, А. Сомик, О. Терещенко.

Але слід зазначити, що сутність антикризового управління була вивчена та проаналізована недостатньо, тому на даний час це питання залишається відкритим.

На сьогодні реалізація системи антикризового управління в банках не може бути максимально використаною, оскільки тлумачення терміна “антикризове управління” не є однозначним, і тому обмежує застосування ефективної системи в кризових умовах.

Виходячи з вищесказаного, такі автори, як С. Беляєв та В. Кошкін розглядають термін “антикризове управління” як сукупність форм та методів реалізації антикризових процедур щодо конкретного суб'єкта господарювання – боржника, що складаються при його оздоровленні або ліквідації. Тобто в даному випадку це визначення може використовуватися тільки для неплатоспроможної організації під час процесу ліквідації.

Згідно з Законом України “Про банки і банківську діяльність” (стаття 86-1) передбачено створення санаційного банку, до якого будуть переведені усі проблемні кредити, завданням якого є захист інтересів вкладників банку, а у випадку неспроможності банку виконати свої зобов'язання, визначено основні причини та особливості процедури ліквідації (глава 16 “Ліквідація банку”).

Такі науковці, як В. Коваленко та І. Ларіонов розглядають поняття “антикризове управління” як систему управлінських заходів і рішень щодо діагностики, попередження, нейтралізації та подолання криз та їх причин на всіх рівнях банківської системи. Перевагою зазначеного визначення є його конкретність, виділення управлінських рішень та опис процесу їх здійснення.

Досить повно розкриває поняття “антикризове управління” Е. Коротков, який вважає, що антикризове управління – це управління, яке ґрунтується на передбаченні загрози кризи, аналізі її ознак та заходів щодо зниження негативних наслідків і використання її чинників для подальшого розвитку.

Проаналізувавши визначення “антикризового управління”, що пропонують різні теоретики, спробуємо сформулювати власне визначення антикризового управління, охарактеризувавши його як комплексну систему заходів, яка передбачає виявлення та моніторинг кризи, аналіз її сутності та усунення причин кризової ситуації з метою стабілізації та ефективного функціонування діяльності банку.

Таким чином, можна стверджувати, що впровадження ефективної системи антикризового менеджменту в банківських установах допоможе їм підтримувати свою платоспроможність та стабільний розвиток у майбутньому.